

Jiří Rožek – scénář

Vypravěč:

Pan Jiří Rožek se narodil 23. 2. 1956 ve Vysokém Mýtě. Vyrůstal v rodině, kde byla ještě běžná tradiční výchova.

Jiří Rožek: 00:30 – 00:40

... a hlavně jsme jim museli vykat, s úctou ke stáří a prostě to tak dřív bylo, no... tohleto.

Vypravěč:

Oba rodiče se o rodinu starali, jak to bylo v té době možné.

Jiří Rožek: 01:24 – 01:44

Mamka byla s námi v domácnosti, protože nás bylo pět dětí a táta jezdil s nákladním autem v holickém družstvu, HDS se to jmenovalo, hospodářský družstvo.

Vypravěč:

V 60. letech ještě stále existovala na školách výuka náboženství a děti z rodin, které k tomu měli odvahu, ho navštěvovaly. Už to však nebyl vyučovací předmět. Na Horním Jelení náboženství učil pan farář Trubák.

Jiří Rožek: 9:17—9:29

... říkám, každému bych to i doporučil jako tohle. Ta pokora tam nějaká byla ...

Vypravěč:

Pan Rožek byl z rodiny, která se vždy živila prací svých rukou. Po základní škole plánoval, že se vyučí. Škola nebyla jeho prioritou.

Pan Rožek: 08:17 - 08:33

Já jsem ty známky neměl nějaký valný, že jo, měl jsem i čtyřky z těhleto předmětů. Prošel jsem až do devátý třídy, no. Nepropadnul jsem.

Vypravěč:

Pamětníků se vždycky ptáme na to, jak si pamatují rok 1968, většinou vědí přesně, co v tento den dělali. Pan Rožek si pamatuje i myšlenky, které ho jako dvanáctileté dítě napadaly. Musela to být strašná bezmoc. Nechápal, proč nám nepřišli na pomoc Američani.

Pan Rožek: 10:57- 11:40; Bylo to tak, že, byl to srpen, byly prázdniny, my jsme spali doma a máti nás přišla vzbudit ráno a povídala: „Děti pojdte vstávat, bude asi válka! Obsadili nás, no, ruská armáda“! Taky mě to nebylo jedno, myslel jsem si, že by se měly překopat silnice, aby do toho napadali.

Vypravěč:

Rodina pociťovala obavy o jednoho svého člena.

Pan Rožek: 12:25-12:42

..... A druhý brácha byl na vojně v Havlíčkovém Brodě. Vojáci nesměli jako nic dělat, že jo.

Vypravěč:

Z prvních dnů okupace se na zdi v ulici 5. května dochovaly zbytky nápisu.

Pan Rožek: 12:58- 13:22

Na tom Rejnušově baráku, jak je Elektro – Vondráček, ještě to tam je furt vod tý doby znát: „Pryč s vokupanty!“ Je to tam, za tolik let to tam je furt ten nápis znát, no.

Vypravěč:

Sovětský vojska se sice zabydlily v kasárnách Vysokého Mýta, ale na Jelení se zpočátku příliš nevyskytovali. Později spíše v lesích, kde jsou po nich výrazné stopy v podobě rozličných chátrajících staveb. První okupanty pan Rožek potkal, když si zajel na kole do sousedního Borohrádku.

Pan Rožek: 13:26- 14:06

Tady moc nebylo, tak jsem jel do Borohrádku na kole, prostě sbíral jsem i známky, tam byl kiosek na náměstí. A prodávaly se tam v pytlíku takový známky, jó prostě, sbíral jsem známky a naproti mně jeli jako tyhlety polský vojáci, protože to tady ještě bylo, no tak, jako v džípu jeli no tak – člověk taky nevěděl, co jako prostě, no.

Vypravěč:

Pan Rožek se šel vyučit do Hradce Králové malířem a natěračem. Tuto profesi vykonával až do sametové revoluce jako zaměstnanec holických komunálních služeb, pak soukromě vedle práce ve svém zahradnictví. V zimě pak začal chodit topit do základní školy, a to až do doby, než byl do školy zaveden plyn. A tady se dostáváme k důležité součásti života jeho rodiny, k zahradničení, přesněji zelinářství. Celá jeho rodina je známá právě pěstováním sadby a zeleniny. Kdo a kdy s touto činností začal?

Pan Rožek: 2. nahrávka 00:07- 01:56

V padesátých letech se rodiče přestěhovali z Bělé u Luže na Horní Jelení, kde si postavili rodinej domek, u kterého byla velká zahrada a jelikož otec pocházel ze zahradnického rodu, tak pěstovali zeleninu, brambory, no a přebytky se prodávali. Do trhu se s tím nejezdilo, protože to bylo zakázaný a tak se to prodávalo tady místním obyvatelům a v padesátém šestém roce, když jsem se narodil..... tak pak v sedmdesátých letech, když mě bylo dvacet let, tak jsem s tím začal taky... s pěstováním a to už se mohlo dávat do výkupu, měl jsem smlouvu s výkupem ve Vysokém Mýtě a dodával jsem okurky, různou zeleninu, květák, rajčata, co bylo, mrkev, takle a po revoluci v těch devadesátých letech se s tím začalo jezdit do trhu, to už bylo povolený a pokračujem v tom prakticky do dneška.

Vypravěč:

Pan Rožek ještě na jiném místě nahrávky vzpomíná:

Pan Rožek: 24:40-28:05

Přivydělávali jsme si jak to šlo, no, protože jsme pěstovali zeleninu, tak sem chodili z Jelení různý lidi, že jo, tak se něco prodávalo, že jo. Prodával se salát, kedlube, koření do polívky. Tady byl v lese tábor, jo, jmenovalo se to pak Radost, teď se to jmenuje Tramtárie. No, tak tam jsme dodávali taky mrkev, různou zeleninu, celer, petržel, tohleto, nějaký vokurky,

brambory. No a jezdili jsme do trhu, že jo. Jenže tenkrát ty trhy moc nefungovaly, protože to bylo všechno zakázaný. No tak byl v Kolíně. Jezdili jsme až do Kolína v neděli do trhu. Tam byl jako hospodářskej trh: zajíci, slepice, holubi. Jako vono nás tam moc nejezdilo s tímle s tou zeleninou, jo tak, jsme tam jako na chodníku, před tím areálem, dovnitř nás nepustili, tak jsme tam prodávali na chodníku tydlety věci. No, to byla, jmenoval se pán, taky to byla šedá eminence, jsme mu říkali, no a ten tam chodil jako vybírat poplatky, no a hlavně každýho honil, že se to nesmí za socialismu todle. No tak, takle to bylo, no. Říkám, moc se jako nesmělo, oni to neměli rádi todle, ale pak to zas uvolnili, jó a mohlo se prodávat v těch osmdesátých letech, udál jsem si smlouvu se zeleninou ve Vysokým Mýtě a tam jsem moh dodávat jako, co jsem vypěstoval, tak jsem tam dodával. Musela bejt jako udělaná zas v labolatoři tadyhle u Chocně, tam byla labolatoř na tyhle dusčňany, tam byla udělaná a musel se teda dát vzorek vokurky, květák, jó, jesi to není přehnojený, todle jako k tomu muselo se dávat. No a pak to jako začali, zřejmě jesi toho neměli tolik, jo, tak to nechali a pak jako s tím Gorbačovem se to uvolnilo, no.

Vypravěč:

Pan Rožek je zvyklý intenzivně pracovat pro svoji rodinu, své 4 děti. Rodina je pro něho velmi důležitá. Když jsme se ho zeptali, co by vzkázal dnešní mládeži, vyjádřil starost o to, aby se rodilo dostatek dětí.

Pan Rožek: 33:25- 33:50

...ale hlavně aby nějaký byly výhledově do budoucnosti, protože se musí prostě ten koloběh odehrávat, aby vám měl kdo vydělat na důchody. Já nevím, jak bude tohleto pokračovat.